مجتمع فرهنگی آموزشی علامه طباطبایی

پنجمین دوره المپیاد ادبی ققنوس

آزمون - پایه هشتم

شنبه ۱۶ آبان ۱۴۰۵

سوالات نمره منفی دارد.

(هر سه پاسخ غلط، معادل از دست دادن یک پاسخ صحیح است)

تعداد سوال: ۲۰ **زمان: ۴۵ دقیقه**

نام و نام خانوادگی دانش آموز :

سال تحصیلی ۱۴۰۶ - ۱۴۰۵

الف) املا و معنای واژه‌ها

۱. در کدام گزینه غلط املایی دیده نمی‌شود؟

۱- جمعی ورنایان می‌آمدند، برهنه، هریک عزارهای چرمین پوشیده، و یکی را بر گردن گرفته، می‌آوردند.

۲- هر روز، راتب خان فرعون چهارهزار گوسفند بوده است و چهارصد گاو و دویست شتر.

۳- یا ابراهیم، اگر امشب، تو گبر را طعام دادی و تعرّض او نکردی، چه بودی؟

٤- مرد صالح، دعا کرد و گفت: «یا رب، فردا جمع مکن میان من و این عاسی.»

۲. جاهای خالی موجود در ابیات زیر به‌ترتیب با لغات کدام گزینه تکمیل می‌شوند؟

- آمد آن شکر....یش به گوش / گفت کای پیر خرف‌گشته، خموش

- شکر گویم که مرا .... نساخت / به خسی چون تو گرفتار نساخت

- یکی در بیابان سگی تشنه یافت / برون از رمق در ....ش نیافت

۱- گذار / خوار / حیاط ۲- گزار / خوار / حیات ۳- گزار / خار / حیات ٤- گذار / خار / حیاط

۳. در کدام گزینه تمام واژه‌ها به‌درستی معنا شده‌اند؟

۱- دلو: ریسمان / جفا: ستمکاری / زوال: نابودی ۲- لؤلؤ: مروارید / جیب: گریبان / سپهر: خورشید

۳- حرص: آز / مطبخ: سفره / ضلالت: گمراهی ٤- نژند: اندوهگین / دستار: سربند / خواسته: دارایی

٤. معنای کلمات «سون / قایم / مقامر / عور» به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

۱- جهت / دلّاک / قمارباز / برهنه ۲) چرک / کیسه‌کش / قاری / نابینا

۳- ابله / گرمابه / متقلّب / لخت ٤) سمت / آرایشگر / راهزن / عریان

ب) درک مطلب و قرابت معنایی

۵. بیت زیر در ستایش کدام فضیلت اخلاقی سروده شده است؟

«بلندی از آن یافت کو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد»

۱- فداکاری ۲- پارسایی ۳- فروتنی ٤- شکیبایی

٦. کدام گزینه، از حیث معنا و کاربرد مصدر «رسیدن» به عبارت زیر شبیه است؟

«موسی را شتاب گرفته بود که هرچه زودتر خدای فرعون را هلاك کند و وی را از صبرکردن طاقت برسید.»

۱- رسیده‌ها چه غریب و نچیده می‌افتند / به پای هرزه‌علف‌های باغ کال‌پرست

۲- عزیز مصر به رغم برادران غیور / ز قعر چاه برآمد، به اوج ماه رسید

۳- گوش اگر گوش تو و ناله اگر نالهٔ من / آنچه البته به جایی نرسد فریاد است

٤- جهد بسیار بکردم که نگویم غم دل / عاقبت، جان به دهان آمد و طاقت برسید

۷. بر اساس حکایت زیر، دلیل سنگین‌تربودن گناه رباخواری در قیاس با شراب‌نوشی، اثرگذاری معکوس این دو فعل بر کدام یک از خصوصیات پسندیده است؟

گفت روزی به جعفرِ صادق حیله‌جویی، رِبادِهی فاسِق،
ک : «ز حرامیّ ربا چه مقصود است؟» گفت: «زیرا که مانعِ جود است
زآن رباده بتر ز می‌خوار است کاین مروّت‌بَر، آن سخاآر است»

۱) بخشندگی ۲) راست‌گویی ۳) وفاداری ٤) دادگری

۸. حکایت زیر، با کدام قطعه ارتباط مفهومی نزدیک‌تر و دقیق‌تری دارد؟

«حسین بن علی جایی رسید. چند کودک آن‌جا بودند. پاره‌ای چند نان داشتند. حسین را میزبانی کردند. بنشست و آن پاره‌های نان با ایشان بخورد و ایشان را به سرای برد و طعام داد و جامه کرد و گفت: «دست، ایشان راست بر من؛ زیرا که ایشان را جز از آن نبود که میزبانی کردند و من زیاده از آن یابم.»

۱- چون به مهمان‌سرای خویش نهد / خواجه خوان از برای درویشان
طفل راه است اگر نمی‌داند / خویشتن را طفیلی ایشان

۲- چون گدایی که نیم‌نان دارد / به تمامی دهد ز خانهٔ خویش
بیشتر زآن بود که شاه جهان / بدهد نیمی از خزانهٔ خویش

۳- گه بود کز حکیم روشن‌رای / برنیاید درست‌تدبیری
گاه باشد که کودکی نادان / به غلط بر هدف زند تیری

٤- هرکه مقصودش از کرم آن است / که برآرد به عالم آوازه
باشد از مصر جود و شهر کرم / خانهٔ او برون دروازه

۹. از منظر مفهوم و کاربرد واژهٔ «دولت»، کدام گزینه به بیت زیر همانند <u>نیست</u>؟

«خار بر پشت زنی زین‌سان گام / دولتت چیست؟ عزیزیت کدام؟»

۱- بسا دولت که محنت زادهٔ اوست / که خاکستر ز آتش یادگار است

۲- دولت فقر، خدایا، به من ارزانی دارد / کاین کرامت سبب حشمت و تمکین من است

۳- دولت جاوید یافت، هرکه نکونام زیست / کز عقبش ذکر خیر، زنده کند نام را

٤- یاری داور به عدل شاه قرین شد / دولت و ملت از آن شدند توانگر

۱۰. گویندهٔ عبارت زیر، در صدد دعوت مخاطب به داشتن کدام خصوصیت اخلاقی و رفتاری است؟

«جوان‌مردی، آن است که شوخ مرد، پیش روی او نیاری»

۱- حسن ظن ۲- عیب‌پوشی ۳- کظم غیظ ٤- رازنگه‌داری

ج) دانش‌های زبانی

۱۱. در کدام گزینه، فعل شکل‌گرفته از مصدر «شدن»، «اسنادی» به حساب می‌آید؟

۱- چهل روز روزه بداشت و به کوه طور سینا شد. ۲- بشدم و عمر بن عبدالعزیز بودم و بازآمدم و همانم.

۳- از پس آن گبر بشد و بازآورد و مهمانیش کرد. ٤- گفت: «اگر مسلمان شوی، تو را مهمان دارم.»

۱۲. در عبارت زیر، نقش دستوری ضمیر پیوستهٔ سوم‌شخص مفرد چیست؟

«خدایش بیامرزاد که هرکسی از آن‌جا که هست، یک گام فراتر آید!»

۱- نهاد ۲- مفعول ۳- مضافٌ‌الیه ٤- متمم

۱۳. در کدام گزینه، حرف «را» «نقش‌نمای مفعول» به شمار می‌آید؟

۱- کسی مرا خبر آورد که: «دکان تو نسوخت.» ۲- شیخ، او را گفت که: «این امیری به چه یافتی؟»

۳- موسی (ع) را از صبرکردن طاقت برسید. ٤- از تخت فرودآمد و بر این ختم کرد مجلس را.

۱۴. در کدام گزینه، هیچ هم‌خانواده‌ای برای لغت ذکرشده در کمانک مقابل آن یافت نمی‌شود؟

۱- الا گر جفا کردی، اندیشه کن / وفا پیش گیر و کرم پیشه کن (تکریم)

۲- چو خود را به چشم حقارت بدید / صدف در کنارش به جان پروردید (محقّر)

۳- لنگ‌لنگان قدمی برمی‌داشت / هر قدم دانهٔ شکری می‌کاشت (شراکت)

۴- در دولت به رخم بگشادی / تاج عزّت به سرم بنهادی (عزیز)

د) دانش‌های ادبی

۱۵. در کدام بیت، «اضافهٔ تشبیهی» به کار نرفته است؟

۱- نوجوانی به جوانی مغرور / رخش پندار همی‌راند ز دور

۲- در دولت به رخم بگشادی / تاج عزّت به سرم بنهادی

۳- حدّ من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن

۴- ای فرازندهٔ این چرخ بلند / وی نوازندهٔ دل‌های نژند

۱۶. کدام بیت از دو جفت واژهٔ قافیه (آرایهٔ ادبی ذوقافیتین) برخوردار است؟

۱- به ره حرص، شتابنده نکرد / به در شاه و گدا بنده نکرد

۲- حدّ من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن

۳- که جایی که دریاست، من کیستم / گر او هست، حقّا که من نیستم

۴- چه دوم بیهده سوی بستان / خود همی‌یابمش به گورستان

۱۷. آرایهٔ ذکرشده در برابر کدام گزینه صحیح نیست؟

۱- یکی قطره باران ز ابری چکید / خجل شد چو پهنای دریا بدید (مراعات‌النظیر)

۲- به خدمت میان بست و بازو گشاد / سگ ناتوان را دمی آب داد (کنایه)

۳- به ره حرص، شتابنده نکرد / به در شاه و گدا بنده نکرد (تضاد)

٤- عمر در خارکشی باخته‌ای / عزّت از خواری نشناخته‌ای (تکرار)

۱۸. کدام گزینه دربارهٔ ویژگی‌های محتوایی یک اثر ادبی سخن گفته است؟

۱- اسرارالتوحید، از لغات مهجور و نثر مسجع بر کنار مانده و نثری ساده و روان دارد.

۲- سبحةالابرار، وزن و آهنگ خاصی دارد که به‌ندرت برای مثنوی‌سرایی به کار گرفته شده است.

۳- حدیقةالحقیقة، دایرةالمعارفی عرفانی است که مطالبش از قرآن و حدیث و کلام مشایخ برگرفته شده.

٤- رسالهٔ قشیریه، کتابی است به زبان عربی که در پنجاه‌وپنج باب نوشته شده است.

هـ) تاریخ ادبیات و مرجع‌شناسی

۱۹. کدام کتاب، قدمت کمتری دارد؟

۱- اسرارالتوحید ۲- سیرالملوک ۳- بوستان ٤- فخری‌نامه

۲۰. کدام اثر، عضوی از مجموعهٔ هفت اورنگ جامی نیست؟

۱- خسرو و شیرین ۲- لیلی و مجنون ۳- یوسف و زلیخا ٤- سلامان و ابسال

مجتمع فرهنگی آموزشی علامه طباطبایی

سال تحصیلی ۱۴۰۶-۱۴۰۵

داوطلب گرامی، شما می‌توانید به جهت تحلیل سوالات آزمون و تکمیل فرایند تثبیت و رفع اشکال خود، با اسکن تصویر سمت چپ به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخنامه تشریحی آزمون را مشاهده نمایید.